

#16 Kyststi – Håøya

Du starter turen fra Dragsund. Her er det båthavn og fine muligheter for å dra kajakken på land. Øya er lun og varm. Her finnes det et rikt plante- og dyreliv med mange utrydningstruede arter. Fra år 1400 lå øya under Mariakirken prosti som brukte øya som klosterhage. Alle planter og dyr på Håøya er fredet. Det finnes rev, elg, grevling og rådyr her, men harepest har utryddet harebestanden. Blomsterrikdommen er stor, ikke minst på grunn av urtehagene som ble opprettet av Mariakirken. Håøya er fortsatt rik på bergmynte og fennikel på grunn av disse urtehagene. Det finnes 24 treslag på øya, deriblant barlind. Her vokser også Norges nordligst viltvoksende eføy. Det er 260 mosearter, 580 blomsterarter, deriblant orkidéer, og 100 sopparter. Øya er et populært sted for soppstaking. Årsaken til den rike floraen på sydsiden kan være dumping av ballastsand fra seilskuter. Du går sydover på østsiden av øya; stien går i et kupert landskap. Snart havner du nede ved den idylliske bygningsmassen ved Kjøkkenbukta. A/S Haaøen Fabriker oppførte bygningene her i løpet av et hektisk halvår i 1916. Opprinnelig var det hele 88 bygninger på øya. Kun 22 er tilbake i dag. Fra 1916 produserte A/S Haaøen Fabriker sprengstoffet sikrit – det vil si TNT, militært kjent som plastisk sprengstoff. Fabrikken ble grunnlagt av Sam Eide, grunnlegger av Norsk Hydro, og Axel Aubert, daværende bestyrer på Nitroglycerin Compagniet. På grunn av mange ulykker måtte Nitroglycerin Compagniet flytte fra Lysaker i 1874. Fabrikken havnet på Engene i Sætre. Her gjorde bøndene etterhvert opprør, etter å ha mistet flere av sine koner og døtre på grunn av det livsfarlige arbeidet i fabrikken. Fabrikken ble derfor flyttet til den isolerte Håøya og bygget opp i løpet av et hektisk halvår i 1916. Store deler av sprengstoffproduksjonen ble nå utført som tvangsarbeid av Oslos mange prostituerte. Muligheten til å klage ble derfor meget redusert. A/S Haaøen Fabrikkers virksomhet på Håøya ble nedlagt i 1918 etter en eksplosjon i et laboratorium. I 1937 kjøpte Oslo kommune området, noe som sikret Oslos befolkning friluftsområder ved sjøen utenfor byen. De rev en del av husene og planerte terrenget til teltplasser og leirområder. Du forlater gresslettene og går over til Tåjebukta på vestsiden av øya og følger veien nordover. Avlegg Naturverksted et besøk. Her har en entusiastisk gruppe startet produksjon av geitost og andre geiteprodukter. Et par hundre geiter skal holde undervegetasjonen nede på øya. Nå kommer du tilbake til Dragsund og går nordover forbi en isdam og passerer en gravhaug fra bronsealderen ved Bjønnehuebukta. Du passerer området, hvor seks unge nordmenn ble henrettet i 1941, etter at de hadde kapret den norske isbryteren Isbjørn på Svalbard i et forsøk på å komme seg til England. Gravene er ennå ikke funnet. Det ble sist søkt etter disse med georadar og metalldetektor i 2014. Snart er du fremme ved veis ende, Nordbukta. Her kan du ta deg en velfortjent dukkert. Det går båt til Håøya, sjekk rutetider hos Ruter.